

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

4.2.2014

B7-0144/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Süürias
(2014/2531(RSP))

Isabelle Durant, Tarja Cronberg, Nikos Chrysogelos, Raül Romeva i Rueda, Margrete Auken, Jean Lambert, Judith Sargentini, Ulrike Lunacek, Malika Benarab-Attou, Jean-Paul Besset, Hélène Flautre
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Süürias
(2014/2531(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta,
  - võttes arvesse ELi välisasjade nõukogu 20. jaanuar 2014. aasta järeldusi Süüria kohta,
  - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeoleku kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Catherine Ashton avaldusi olukorra kohta Süürias,
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone Süüria kohta, sealhulgas 27. septembri 2013. aasta resolutsiooni Süüria keemiarelvade arsenalil likvideerimise kohta (S/RES/2118(2013)),
  - võttes arvesse Süüria tegevusrühma 30. juuni 2012. aasta lõppkommünikeed (Genfi kommünikee),
  - võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogu resolutsioone Süüria kohta, sealhulgas 24. septembri 2013. aasta resolutsiooni inimõiguste ja humanitaarolukorra halvenemise kohta Süüria Araabia Vabariigis (A/HRC/24/L.38),
  - võttes arvesse ÜRO sõltumatu rahvusvahelise Süüria uurimiskomisjoni 11. september 2013. aasta 6. aruannet,
  - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ning rahvusvahelisi inimõiguste ja humanitaarõiguse õigusakte, millega Süüria on ühinenud,
  - võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsioone ja nende lisaprotokolle, 1925. aasta Genfi protokolli ja 1993. aasta keemiarelvade keelustamise konventsiooni,
  - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et kolm aastat pärast Süüria kriisi puhkemist muutub dramaatiline olukord inimõiguste, humanitaartingimuste ja julgeoleku osas üha halvemaks; arvestades, et Süüria valitsusväed jätkavad brutaalset jõu kasutamist tsiviilelanikkonna vastu; arvestades, et on teateid inimõiguste ja humanitaarõiguse rikkumistest ka opositsioonijõudude poolt, ehkki väiksemas ulatuses; arvestades, et religioosne äärmuslus ja usupõhine vägivald on kasvamas, ning väidetavalt on märkimisväärselt suurenenud radikaalsete islamistide rühmitused, kuhu kuulub ka ELi kodanikke; arvestades, et sõjaline vastasseis tundub olevat jõudnud patiseisu, kus kumbki pool ei paista olevat alla jäämas või alla andmas;
- B. arvestades, et alates konflikti puhkemisest on tapetud hinnanguliselt 130 000 inimest,

nendest valdav enamik mittesõdivad inimesed; arvestades, et jätkuv vägivald on mõjutanud ÜRO andmetel hinnanguliselt 9 miljonit inimest, kes vajavad humanitaarabi, ning 6,5 miljonit inimest on riigisisesed põgenikud ja 2,3 miljonit inimest on otsinud varjupaika välismaal;

- C. arvestades, et Süüria ametivõimud jätkavad karmide piirangute rakendamist humanitaarabi jagamisele; arvestades, et Süüria režiim takistab sihilikult tervete kogukondade juurdepääsu toidule, veele, elektrile ja ravimitele;
- D. arvestades, et Süüria režiim ja üha enam ka mässuliste rühmitused on taga kiusanud, vahistanud ja piinanud arvukalt kodanikuühiskonna aktiviste, inimõiguste kaitsjaid, intellektuaale, ajakirjanikke ja meedikuid, kellest paljud on teadmata kadunud; arvestades, et Sahharovi auhinna laureaat Razan Zeitouneh rööviti koos abikaasa ja teiste inimõiguste kaitsjatega Damaskuses 2013. aasta detsembris ja nende edasine saatus on teadmata;
- E. arvestades, et jätkuv vägivald on väga tugevasti destabiliseerinud olukorda naaberriikides, eriti massilise põgenikevoolu tõttu; arvestades, et neil riikidel on endalgi väga suuri probleeme ja eriti haavatavad on Liibanon ja Jordaania;
- F. arvestades, et 560 000 palestiinlasest pagulast Süürias moodustavad eriti haavatava rühma, keda konflikt mõjutab; arvestades, et Damaskuse lähedal Yarmouki põgenikelaagris lõksu jäänud 20 000 palestiinlast on silmitsi ränkade kannatustega ja väidetavalt on 57 inimest seal juba nälg surnud;
- G. arvestades, et ELi rahastamise üldsumma Süüria ja naaberriikide humanitaarabiks ulatub 1,1 miljardi euroni; arvestades, et ÜRO taotlusi seoses Süüria kriisiga ei ole siiani täidetud; arvestades, et 0,6% Süüria põgenikest on asunud ümber Euroopa Liitu;
- H. arvestades, et 22. jaanuaril 2014. aastal avati 2012. aasta juuni Genfi kommünikee alusel ja pärast rahvusvahelise üldsuse intensiivseid pingutusi ÜRO peasekretäri poolt Süüria-teemaline Genfi II konverents; arvestades, et Süüria opositsiooni esindab Süüria opositsiooni ja revolutsiooniliste jõudude rahvuskoalitsioon, samas kui mitmed mässuliste rühmitused, nagu ISIL ja Jabhat al-Nusra, ei ole esindatud; arvestades, et nn Lääne-Kurdistani kontrolliv Demokraatlik Ühtsuspartei (PYD) ei ole esindatud; arvestades, et Iraanile esitatud konverentsi kutse võeti tagasi;
- I. arvestades, et Genfi II konverentsi esimene voor, mida vahendas ÜRO ja Araabia Liiga ühine eriesindaja Lakhdar Brahimi, toimus pingelises õhkkonnas ja sellel keskenduti poliitilise ülemineku küsimusele ning president Bashar al-Assadi rollile selles protsessis; arvestades, et väidetavalt saavutati teatav kokkulepe kohalike vaerahude osas, et võimaldada humanitaartöötajatele juurdepääsu, kuid ümberpiiratud Homs'i linna osas ei ole reaalselt edu saavutatud; arvestades, et 10. veebruaril 2014 toimub uus kõnelustevoor;
- J. arvestades, et Genfi kommünikees nõutakse üleminekuvalitsust, kuhu võiks kuuluda [Süüria] praeguse valitsuse liikmeid, samuti opositsiooni ja muude rühmade liikmeid, ning mis moodustataks vastastikuse nõusoleku alusel;

- K. arvestades, et valitsusväed on pärast Genfi kõneluste algust jätkanud sõjalist pealetungi, sh massilisi ja valimatuid õhurünnakuid, milles tapeti Aleppo linnas arvukalt tsiviilisikuid;
- L. arvestades, et Süüria valitsus on nõustunud oma keemiarelva arsenali äraviimise ja hävitamisega Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni täitevnõukogu (OPCW) egiidi all 30. juuniks 2014; arvestades, et praeguseks on riigist hävitamise eesmärgil välja viidud 4,1% kogu keemiarelva varust; arvestades, et nagu on märgitud ÜRO 27. septembri 2013. aasta resolutsioonis 2118, võidakse mittetäitmise korral võtta meetmeid vastavalt ÜRO põhikirja VII peatükile;
1. on jätkuvalt sügavalt kohutatud sellest, kui palju hirmsaid kannatusi Süüria konflikt inimestele tekitab ja kui palju inimesi see on nõudnud; mõistab veel kord hukka Süüria režiimi jätkuva kuritegeliku rünnaku omaenda rahva vastu, mis on tekitanud viimaste aastakümnete laastavaima humanitaarkriisi ja destabiliseerinud sügavalt kogu piirkonda;
  2. mõistab hukka Süüria valitsuse jätkuva sõjalise pealetungi tsiviilelanikele ning nõuab tungivalt, et EL ja Genfi II konverentsi partnerid püüaksid Genfi protsessi raames saavutada viivitamatu vaherahu, et võimaldada läbirääkimiste toimumist;
  3. mõistab hukka inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse jämeda, süstemaatilise ja laialt levinud rikkumised Süüria režiimi ja sellega seotud relvarühmituste poolt, sealhulgas ilma kohtuotsuseta hukkamised, meelevaldsed kinnipidamised, sunniviisilised kadumised, piinamise, seksuaalvägivalda ja laiaulatusliku kodude lammutamise;
  4. mõistab hukka kõik inimõiguste ja humanitaarõiguse rikkumised relvastatud mässuliste poolt; väljendab muret religioosse äärmusluse kasvu pärast, mida õhutavad kested konflikt ja välisriikide kaasatus; hoiatab, et sellega kaasneb tõsine oht konflikti levimiseks nii piirkonnas kui ka väljaspool, sh ELis;
  5. tervitab Süüria-teemalise Genfi II konverentsi avamist 22. jaanuaril ja avaldab kiitust ÜRO erisaadikule Lakhdar Brahimile jõupingutuste eest võimaldada vaenupoolte esimest otsust kokkusaamist; kutsub Süüria osapooli ja eriti valitsust üles võtma ajalooline vastutus konflikti lõpetamise ees ja tegema raskeid kompromisse, mis on vajalikud täielike volitustega üleminekuvalitsuse moodustamiseks;
  6. ei oma eesseisvate probleemide ulatuse osas illusioone, kuid usub siiski, et poliitilisele ja demokraatlikule lahendusele ei ole alternatiivi, ning et selline lahendus peaks nägema ette Süüria kultuurilise, etnilise ja religioosse mitmekesisuse; väljendab lootust, et Genfi kõnelused panevad aluse protsessile, mis toob lõpuks kaasa Süüria rahva liikumise rahumeelse, demokraatliku ja kaasava tuleviku poole;
  7. toetab usaldust tugevdavatele meetmetele suunatud lähenemisviisi, mis võiks oluliselt kergendada elanike olukorda, kuni poliitilised põhiküsimused on veel lahendamata; kutsub läbirääkijaid üles saavutama kiiresti kokkulepe vaherahu, humanitaartöötajate juurdepääsu, humanitaarabi jagamise ja poliitvangide vabastamise küsimustes; rõhutab sellega seoses Venemaa ja Iraani kohustust avaldada Süüria režiimile survet

järeleandmisteks nendes küsimustes;

8. kutsub Süüria mitteradikaalseid opositsioonijõudusid nii riigis kui ka väljaspool üles ületama omavahelisi erimeelsusi ja osalema konstruktiivselt läbirääkimistel;
9. palub, et kõik rahvusvahelised osalised toetaksid kindlalt sellel kriitilisel hetkel Genfi protsessi; mõistab hukka tõsiasja, et Iraanil kutse osaleda Genfi konverentsil tagasi võeti; nõuab tungivalt, et piirkondlikud sponsorid, eelkõige Saudi Araabia ja Iraan, loobuksid oma mitteabistavast suhtumisest ning võtaksid kriisi lahendamisest aktiivselt osa; nõuab, et lõpetataks viivitamata kõik relvatarned ja logistiline ning rahaline abi Süüria režiimile ja mässuliste rühmitustele, kes rikuvad inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
10. nõuab, et EL ja liikmesriigid tugevdaksid toetust Süüria opositsiooni demokraatlikele jõududele ja aitaksid Genfi kõneluse toetamiseks kaasa dialoogile ning ühisele lähenemisviisile teiste rahvusvaheliste osalistega, eelkõige Venemaa, Iraani ja Araabia Liigaga;
11. nõuab, et hinnataks, kuivõrd sobivad on olnud rahvusvahelise kogukonna ja eriti Euroopa Liidu reageeringud Süüria arengutele alates rahva ülestõusu puhkemisest, et teha vajalikke järeldusi tulevikuks;
12. on veendunud, et Süürias ei ole võimalik saavutada kestvart rahu, kui konflikti käigus aset leidnud raskete kuritegude toimepanijaid ei võeta vastutusele; palub läbirääkimispooltel tagada, et võitlus karistamatuse vastu oleks lahutamatu osa mis tahes lõplikust kokkuleppest; rõhutab, kui oluline on luua üleminekuperioodiks üldine õigusemõistmise mehhanism ja reformida julgeolekuaparaati, samuti välistada sätted amnestia kohta;
13. kordab nõudmist, et Rahvusvahelises Kriminaalkohtus korraldataks Süüria olukorra hindamiseks ametlik uurimine; mõistab hukka asjaolu, et EL ei ole seda algatust toetanud, ning kutsub nõukogu ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles võtta selles suunas tõendatavaid meetmeid;
14. väljendab kindlat toetust sõltumatu rahvusvahelise Süüria uurimiskomisjoni jätkuvale tööle; kutsub kõiki osalisi üles jälgima hoolikalt inimõiguste rikkumisi ja koguma igasuguseid tõendeid, et Assadi-järgses Süürias oleks võimalik kurjategijad vastutusele võtta ja õigust mõista;
15. rõhutab, et kõik poliitilistel alustel kinni peetud isikud tuleb vabastada, samuti kodanikuühiskonna aktivistid, humanitaartöötajad ja ajakirjanikud, kes on eelvangistuses, ning sõltumatutele vaatlejatele tuleb anda juurdepääs kõikidele kinnipidamiskohtadele; on sügavalt mures 2011. aasta Sahharovi auhinna laureaadi Razan Zeitounehi saatuse pärast ja nõuab, et moodustataks ELi institutsioonidevaheline tegevusrühm, et koordineerida jõupingutusi tema vabastamiseks;
16. nõuab, et pöörataks erilist tähelepanu palestiinlastest elanikkonna raskele olukorrale konfliktis; kutsub rahastajaid üles toetama heldelt ÜRO abistamise ja ehitustööde agentuuri jõupingutusi; mõistab hukka äärmuslikud tingimused palestiinlaste Yarmouki

põgenikelaagris ja nõuab, et Süüria ametivõimud võtaksid viivitamata meetmeid, võimaldamaks juurdepääsu ja humanitaarabi jagamist neile nälgivatele elanikele;

17. väljendab veel kord toetust Süüria keemiarelva arsenalide hävitamisele OPCW egiidi all; nõuab, et pöörataks erilist tähelepanu hävitusprotsessi keskkonnaohutusele ja tekkivate jäätmete käitlemisele; toonitab, et on vaja läbipaistvust, teavitamist ning riiklike ja asjaomaste piirkondade kohalike võimude kaasamist õnnetuse korral või juhul, kui meetod osutub ebatõhusaks; nõuab, et Süüria ametivõimud peaksid kokkulepitud ajakavast kinni ning palub, et Süüria opositsioon aitaks sellele protsessile konstruktiivselt kaasa; tuletab meelde, kui oluline on korraldada Helsingi konverents, et luua Lähis-Idas tsoon, kus ei ole massihävitusrelvi (konverentsi toimumist on korduvalt edasi lükatud);
18. on sügavalt mures selle pärast, missuguseid tagajärgi toob Süüria põgenike pikaaegne ja üha massilisem viibimine naaberriikides, eriti Jordaanias, Liibanonis ja Türgis; julgustab komisjoni ja liikmesriike jätkama olulise humanitaarabi osutamist Süüria konfliktist mõjutatud elanikkonnale, eelkõige naaberriikides; mõistab hukka asjaolu, et ELi riikidesse on ümber asunud väga piiratud arvul põgenikke, ning kutsub liikmesriike üles ilmutama rohkem vastutust, eelkõige tugevdades kaitsealast reageerimist;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO – Araabia Liiga erisaadikule Süürias ning Süüria Araabia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.